

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 09-12-430/22-8722/2

Podgorica, 28.06.2022. godine

MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA I TURIZMA
- n/r ministra, gospodina mr Gorana Đurovića -

Poštovani gospodine Đuroviću,

Povodom *Predloga izvještaja o radu Akreditacionog tijela Crne Gore (ATCG) za 2021. godinu sa finansijskim izvještajem i godišnji plan rada za 2022. godinu*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst *Predloga izvještaja* i pripremljeni *Izvještaj o analizi uticaja propisa sa aspekta uticaja na poslovni ambijent*, nemamo primjedbi.

Dostavljeni *Predlog programa rada Akreditacionog tijela Crne Gore za 2022. godinu* predstavlja osnov za transfer sredstava neophodnih za funkcionisanje nacionalnog akreditacionog tijela Crne Gore što je u skladu sa *Uredbom EZ 765/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta od 9. Jula 2008. godine* kojom se utvrđuju zahtjevi vezani za akreditaciju i nadzor na tržištu u vezi sa plasiranjem proizvoda. Na osnovu podataka koje ste dostavili u *Izvještaju o analizi uticaja propisa*, utvrđeno je da za implementaciju ovog *Predloga*, opredijeljena su finansijska sredstva *Zakonom o budžetu za 2022. godinu* ("Sl. list CG" broj 144/21), kod Ministarstva ekonomskog razvoja, na program *Industrijski i regionalni razvoj, potprogram Standardizacija i akreditacija, aktivnost Akreditacija*, na izdatku 431-9 *Ostali transferi pojedincima* u iznosu od 320.000,00 € za Akreditaciono tijelo Crne Gore.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija nema primjedbi na *Predlog izvještaja o radu Akreditacionog tijela Crne Gore (ATCG) za 2021. godinu sa finansijskim izvještajem i godišnji plan rada za 2022. godinu*.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr. Aleksandar Damjanović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo ekonomskog razvoja

NAZIV PROPISA

Predlog Programa rada Akreditacionog tijela Crne Gore za 2022.g.

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Oblast akreditacije u Crnoj Gori uređena je Zakonom o akreditaciji („Sl. list CG“, br. 54/09). Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akreditaciji („Sl. list CG“, br. 43/2015) ostvarena je potpuna usklađenost zakonodavnog okvira sa odredbama Regulative 765/2008/EZ koje se odnose na oblast akreditacije.

Odluka o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore („Sl. list CG“, br. 21/07), koja je podzakonski akt Zakona o akreditaciji, bliže uređuje djelatnost, organe i način organizacije i rada Akreditacionog tijela Crne Gore (u daljem tekstu: ATCG). Odlukom o osnivanju, Vlada Crne Gore je osnovala ATCG kao nacionalno akreditaciono tijelo koje obavlja poslove akreditacije vodeći se principima nezavisnosti, nepristrasnosti i objektivnosti. Odgovornosti i zadaci ATCG-a su jasno razdvojeni od odgovornosti i zadataka drugih državnih organa. ATCG je neprofitna organizacija i radi izbjegavanja sukoba interesa nema vlasnička prava ili druge finansijske ili upravljačke interese u tijelima za ocjenjivanje usaglašenosti.

Aktivnosti iz Plana rada ATCG za 2022. godinu u službi su ostvarenja misije i vizije ATCG, a zasnivaju se na zakonskim i drugim dokumentima i obavezama: Zakonu o akreditaciji, Odluci o osnivanju, Statutu Akreditacionog tijela Crne Gore, dokumentima sistema upravljanja ATCG (6 internih pravila i 13 procedura) usklađenim sa zahtjevima međunarodnog standarda za akreditaciona tijela prema standardu MEST EN ISO/IEC 17011, uputstvima i preporukama međunarodnih organizacija za akreditaciju: Evropske organizacije za akreditaciju (EAA), Međunarodne organizacije za akreditaciju laboratorija (ILAC) i Međunarodnog akreditacijskog foruma (IAF).

U cilju transparentnosti rada, opšta akta koja regulišu poslovanje ATCG, godišnji programi rada, godišnji izvještaji o radu, Registar akreditovanih tijela sa obimima akreditacija i druge relevantne informacije dostupne su javnosti.

Predlog Programa rada Akreditacionog tijela Crne Gore za 2022.g. godinu predstavlja osnov za transfer sredstava neophodnih za funkcionisanje nacionalnog akreditacionog tijela Crne Gore što je i u koje u skladu sa Uredbom EZ 765/2008 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVJETA od 9. jula 2008 kojom se utvrđuju zahtjevi vezani za akreditaciju i nadzor na tržištu u vezi sa plasiranjem proizvoda. Uredbom se uređuje da zemlje članice imaju samo po jedno nacionalno akreditaciono tijelo a posebnu vrijednost akreditacije čini to što ona obezbjeđuje autoritativan iskaz tehničke kompetentnosti tijela čiji je zadatak da osiguraju usaglašenost sa važećim zahtjevima.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Sistem akreditacije koji funkcioniše upućivanjem na obavezujuća pravila pomaže u jačanju međusobnog povjerenja između država članica u pogledu kompetentnosti tijela za provjeru usaglašenosti i shodno tome, certifikata i izvještaja o izvršenim ispitivanjima koje oni izdaju. Time se jačaju principi međusobnog priznavanja u vezi sa tijelima koja vrše provjeru usaglašenosti i u regulisanim i u neregulisanim oblastima. Na taj način je obezbjeđen kvalitet certifikata i izvještaja o izvršenim ispitivanjima bez obzira da li oni spadaju u regulisanu ili neregulisanu oblast. Prema Uredbi Evropskog parlamenta i Savjeta (EC No. 765/2008), osim ostvarivanja punopravnog članstva u Evropskoj kooperaciji za akreditaciju (EA), nacionalna akreditaciona tijela su dužna ispuniti dodatne zahtjeve i potpisati multilateralni sporazum sa EA, tzv. EA MLA Sporazum. Potpisivanje EA MLA Sporazuma je formalno priznanje da je rad nacionalnog akreditacionog tijela i nacionalni sistem akreditacije u potpunosti kompatibilan sa evropskim, tj. na istom nivou sa sistemima akreditacije drugih zemalja članica EU i na taj način ATCG bi ispunilo sve zahtjeve koji se očekuju od buduće članice EU na polju akreditacije.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema moguće je postići jedino davanjem saglasnosti na Predlog programa rada Akreditacionog tijela Crne Gore za 2022. godinu.

Preferirana opcija je model koji se primjenjuje u Crnoj Gori, regionu i u zemljama članicama EU godinama. U opštim načelima za funkcionisanje nacionalnih akreditacionih tijela prema Uredbi (EZ) br. 765/2008, čl 4. stv. 9., zahtjeva se da „Svaka država članica osigurava da njeno nacionalno akreditaciono tijelo ima odgovarajuće finansijske i ljudske resurse za pravilno izvođenje svojih zadataka, uključujući ispunjavanje posebnih zadataka kao što je rad na evropskoj i međunarodnoj saradnji u akreditaciji i djelatnostima koje su potrebne za potporu javne politike“.

Prateći definisana načela pretpostavke za ostvarenje svih poslova i zadataka iz Plana rada ATCG za 2022. godinu su:

- finansijska stabilnost,
- kontinuirana edukacija osoblja u skladu s potrebama,
- stabilni i adekvatni radni uslovi.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Programom rada Akreditacionog tijela za 2022. godinu utvrđene su aktivnosti koje će ATCG sprovoditi u 2022. godini, a koje se prvenstveno odnose na sljedeće:

- Broj sprovedenih postupaka početne akreditacije (7), broj sprovedenih redovnih nadzornih posjeta (44) i ponovnog ocjenjivanja (3), sto bi do kraja kalendarske godine impliciralo na ukupan broj od (53) tijela za ocjenu usaglašenosti (53)

- Status ATCG u vezi sa EA MLA u oblasti akreditacije za sve šeme akreditacije (ISO 17025, ISO 17020, ISO 17021-1, ISO 15189, ISO 17065)
- Održavanje statusa punopravnog i pridruženog članstva ATCG u EA i ILAC
- Jačanje kompetentnosti osoblja koje je angažovano na poslovima akreditacije u ATCG
- Jačanje kompetentnosti zaposlenih, članova upravljačkih, savjetodavnih i stručnih tijela ATCG
- Motivisanje tijela za ocjenu usaglašenosti da svoju kompetentnost dokažu akreditacijom
- Formiranje Savjeta za akreditaciju
- Nema troškova za građane i privredu, na osnovu primjene Programa rada Akreditacionog tijela Crne Gore za 2022. godinu
- Nema troškova-vidjeti prethodni odgovor.
- Direktnog uticaja na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu nema.
- Program rada ATCG za 2022. godinu neće dovesti do stvaranja biznis barijera. Akreditacija je kroz nacionalno zakonodavstvo propisana kao dobrovoljna.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija i socijalnog staranja na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- okviru Zakona o budžetu za 2022. godinu, za potrebe redovnog poslovanja ATCG u 2022. godini kao i njegovog rada na sprovođenju aktivnosti u 2022. godini opredijeljena su sredstva u visini od 320000 €.
- Programom rada Akreditacionog tijela Crne Gore za 2022. godinu, uzimajući u obzir visinu sredstava opredijeljenih Zakonom o budžetu, utvrđuju se i opisuju aktivnosti koje ATCG planira realizovati tokom poslovne 2022. godine.
- Sredstva je potrebno obezbijediti za 2022. godinu. Sredstva se transferišu na mjesečnom nivou u jednakim mjesečnim tranšama.
- Implementacijom Programa rada za 2022. godinu planirane su međunarodne finansijske obaveze koje proističu iz članstva ATCG u međunarodnim i evropskim organizacijama.
- Nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze.
- ATCG je samostalna i neprofitna organizacija koja naplaćuje svoje usluge od TOU što je u skladu sa Uredbom EZ 765/2008 „ U smislu ove Uredbe, neprofitni rad nacionalnog akreditacionog tijela treba shvatiti kao aktivnost kojoj nije cilj uvećavanje prihoda za vlasnike ili članove tog tijela. Iako nacionalna akreditaciona tijela nemaju za cilj ostvarivanje što veće dobiti ili raspodjelu dobiti, ona mogu pružati usluge koje se plaćaju, odnosno mogu primati prihode. Svaki višak prihoda koji proistekne iz tih usluga može se koristiti za ulaganje u dalji razvoj njihovih aktivnosti, sve dok je to u skladu sa njihovom glavnom djelatnošću. Stoga treba naglasiti da primarni cilj nacionalnih akreditacionih tijela treba da bude podrška ili aktivno angažovanje u aktivnostima koje nijesu usmjerene na ostvarenje bilo koje dobiti“
- Sredstva obijena naplatom usluga od strane tijela za ocjenu usaglašenosti su takođe budžetska sredstva

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljne konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**

- Upravni odbor Akreditacionog tijela Crne Gore donosi Program rada Akreditacionog tijela za 2022. godinu u skladu sa članom 10 Odluke o osnivanju ATCG, i tom prilikom nije korišćena eksterna podrška.
- Tom prilikom se konsultovalo rukovodstvo Akreditacionog tijela Crne Gore
- Glavni rezultati konsultacija je kvantifikovanje indikatora ciljeva za 2022.g.

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

- Glavni indikatore prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva su sljedeći:
- Akreditacija tijela za ocjenu usaglašenosti
 - Indikatori:** Broj sprovedenih postupaka početne akreditacije (7), broj sprovedenih redovnih nadzornih posjeta (44) i ponovnog ocjenjivanja (3), broj akreditovanih tijela za ocjenu usaglašenosti (53), uspješnost učešća akreditovanih laboratorija u međulaboratorijskim poređenjima i PT šemama i sl.
 - izvori verifikacije:** Registar akreditovanih tijela za ocjenu usaglašenosti, godišnji izvještaji o radu ATCG-a, izvještaji generisani tokom EA MLA "peer evaluation" ocjenjivanja, izvještaji sa učešća akreditovanih laboratorija u međulaboratorijskim poređenjima i PT šemama i sl.
- Aktivnosti ATCG u cilju potpisivanja EA MLA Sporazuma
 - indikatori:** Status ATCG u vezi sa EA MLA u oblasti akreditacije za sve šeme akreditacije (ISO 17025, ISO 17020, ISO 17021-1, ISO 15189, ISO17065)
 - izvori verifikacije:** Izvještaji EA o realizovanoj ocjenjivačkoj posjeti i oblastima akreditacije koje su obuhvaće relevantnim sporazumom i sl.
- Održavanje statusa punopravnog I pridruženog članstva ATCG u EA i ILAC
 - indikatori:** Status članstva ATCG u EA
 - izvori verifikacije:** Izvještaji EA, ILAC o članovima i njihovom statusu članstva i sl.
- Jačanje kompetentnosti osoblja koje je angažovano na poslovima akreditacije u ATCG
 - indikatori:** Broj radnih dana namijenjenih obuci zaposlenih i angažovanih u ATCG u Planu obuka za 2022. godinu, efektivnost sprovedene obuke, broj novih vodećih ocjenjivača (3), broj novih tehničkih eksperata (1), broj novih tehničkih osjenjivača (1)
 - izvori verifikacije:** godišnji izvještaji o radu ATCG-a, izvještaji generisani tokom EA MLA "peer evaluation" ocjenjivanja, izvještaji o sprovedenim obukama za zaposlene, sertifikati sa obuke, Lista ocjenjivača I eksperata ATCG
- Jačanje kompetentnosti zaposlenih, članova upravljačkih, savjetodavnih i stručnih tijela ATCG
 - indikatori:** Broj radionica, seminara i obuka namijenjenih članovima radnih tijela (2), broj eksternih obuka zaposlenih (5), broj i struktura članova radnih tijela prisutnih na ovim dešavanjima (15), efektivnost ostvarenih rezultata obuke i sl.
 - izvori verifikacije:** godišnji izvještaji o radu ATCG-a, izvještaji generisani tokom EA MLA "peer evaluation" ocjenjivanja, izvještaji sa radionica, seminara i obuka namijenjenih članovima radnih tijela i sl.
- Motivisanje tijela za ocjenu usaglašenosti da svoju kompetentnost dokažu akreditacijom
 - indikatori:** Broj ostvarenih promocija akreditacije u potencijalnim TOU (7)
 - izvori verifikacije:** Godišnji izvještaji o radu ATCG-a, Registar akreditovanih tijela za ocjenu usaglašenosti

- Obezbjediavanje adekvatne zastupljenosti zainteresovanih strana u upravljačkim, savjetodavnim i stručnim tijelima ATCG
 - indikatori:** Struktura članstva u organima/tijelima ATCG-a- konstituisanje Savjeta za akreditaciju (izbor predstavnika Vlade)
 - izvori verifikacije:** Godišnji izvještaji o radu ATCG-a, izvještaji generisani tokom EA MLA "peer evaluation" ocjenjivanja, akta koja uređuju rad i strukturu upravljačkih, savjetodavnih i stručnih tijela ATCG-a, rješenja o imenovanju članova radnih tijela i sl.
 - Jačanje međunarodne saradnje u oblasti akreditacije
 - indikatori:** Broj i vrsta aktivnosti evropskih i međunarodnih organizacija za akreditaciju na kojima su učestvovali predstavnici ATCG-a (10) , broj dokumenata evropskih i međunarodnih organizacija za akreditaciju u čijem je razvoju i donošenju učestvovala ATCG
 - izvori verifikacije:** Godišnji izvještaji o radu ATCG-a, izvještaji sa prisustva sastancima upravljačkih i stručnih tijela evropskih/međunarodnih organizacija za akreditaciju
 - Ostvarivanje bilateralne saradnje ATCG sa nacionalnim akreditacionim tijelima drugih država, a naročito onih iz zemalja regiona
 - indikatori:** Broj i predmet sporazuma o bilateralnoj saradnji između ATCG i drugih nacionalnih akreditacionih tijela (8) , broj i vrsta realizovanih zajedničkih aktivnosti
 - izvori verifikacije:** Godišnji izvještaji o radu ATCG-a, potpisani sporazumi o bilateralnoj saradnji sa nacionalnim akreditacionim tijelima drugih država, izvještaji o sprovedenim zajedničkim aktivnostima ostvarenim rezultatima i sl.
 - Osnaživanje korišćenja akreditacije u kreiranju i sprovođenju javnih politika
 - indikatori:** Broj i vrsta zajedničkih aktivnosti resornih ministarstava i ATCG-a na pripremi nacionalnog zakonodavstva
 - izvori verifikacije:** Evidencija o učešću predstavnika ATCG u radnim grupa za pripremu nacionalnog zakonodavstva, evidencija o komentarima ATCG-a na nacрте zakona i podzakonskih akata, lista nacionalnog zakonodavstva koje se poziva na akreditaciju i sl.
- Praćenje i evaluaciju rada ATCG u skladu sa ovim Programom vršiće Upravni odbor ATCG i to najmanje jednom godišnje.

Datum i mjesto

Podgorica, 25.03.2022.

v.d. direktorica Direktorata

Jasna Vujović

Jasna Vujović